

Вікторія Володимирівна Нестеренко,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

Ірина Костянтинівна Мардарова,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ В ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ІКТ

У статті проаналізовані погляди вчених з проблеми розвитку пізнавального інтересу в дітей дошкільного віку; розглянуто трактування вченими поняття «пізнавальний інтерес». Обґрунтовано доцільність використання інформаційно-комунікаційних технологій як ефективного засобу розвитку пізнавального інтересу в дітей в умовах дошкільного навчального закладу; наведено приклади комп'ютерних ігор, пізнавальних мультфільмів, презентацій, телевізійних передач для дітей. Описано процес підготовки майбутніх вихователів до їх застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.

Ключові слова: пізнавальний інтерес, діти дошкільного віку, майбутні вихователі, інформаційно-комунікаційні технології.

Серед нагальних проблем, які постають перед дошкільною освітою, є такі, без вирішення яких не буде працювати жодна освітня система. Головною метою сучасної дошкільної освіти є передання дітям найціннішого та актуального досвіду, накопиченого попередніми поколіннями. Отже, проблема розвитку пізнавального інтересу в дошкільників на сьогодні одна з найактуальніших, оскільки інтерес є необхідною умовою організації навчально-пізнавальної діяльності, розвитку у дітей пізнавальних здібностей, ініціативності, зміцнення умінь і навичок самостійно засвоювати та осмислювати навчальний матеріал доступний розумінню дітей, посилення їх мотивації до навчання тощо. За сприятливих умов інтерес, виступаючи засобом жвавого, захопливого пізнання стимулює, пізнавальну активність дітей і згодом трансформується у стійку рису характеру, що так необхідна в подальшому шкільному навчанні.

У контексті дослідження особливого значення набувають наукові праці (І. Гудим, Л. Лохвицької, О. Подд'якова, І. Товкач та ін.), що присвячені питанням розвитку пізнавального інтересу в дітей дошкільного віку. Вчені наголошують на наявності певних труднощів, що супроводжують процес розвитку інтересу в дітей, адже він має нестійку, вибірковану спрямованість. Оскільки, лише тоді, коли те чи інше явище є для дітей чимось важливим, значним, вони з особливим захопленням ставляться до нього. Подолання труднощів, пов'язаних з нестійкістю у дітей дошкільного віку інтересу до навчально-пізнавальної діяльності, вимагає від вихователів модернізації освітнього процесу, а саме: пошуку та застосування новітніх технологій навчання.

Розв'язання накопичених проблем можливе, на наш погляд, за умови впровадження у педагогічний

процес сучасного дошкільного закладу освіти інформаційно-комунікаційних технологій. Підкреслимо, що інформатизація сучасного життя, розвиток і впровадження нових технологій у різних сферах суспільства зумовили певні реформи в системі і змісті діяльності дошкільних навчальних закладів. Як зазначають у свої дослідженнях учені (А. Дворнікова, А. Зубко, М. Максимович та ін.), сьогодні пред'являються якісно нові вимоги до організації пізнавальної діяльності дошкільників, розвитку в них пізнавального інтересу, дослідницьких та творчих здібностей, формування їхньої життєвої компетентності. Зазначимо, що інформаційно-комунікаційні технології є досить дієвим засобом розвитку пізнавального інтересу, позитивно впливаючи на розвиток особистісних рис характеру дітей, вони стимулюють їх до активної самостійної пізнавальної діяльності. Зокрема, проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку досліджували (Н. Волкова, І. Калаш, В. Клипутенко, Н. Лисенко, С. Новосолова, Н. Тарасова та інші). В останні роки приділяється значна увага різним аспектам підготовки майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з дітьми (К. Віттенберг, Ю. Горвіц, Н. Диканська, С. Дяченко тощо).

Мета статті: висвітлення можливостей і способів застосування вихователями інформаційно-комунікаційних технологій задля розвитку пізнавального інтересу в дітей дошкільного віку.

Зазначимо, що в науковій літературі відсутній єдиний підхід до визначення поняття «пізнавальний інтерес». Так, Н. Бібік, аналізуючи сутність пізнавального інтересу, визначає його в різноманітних модифікаціях: як засіб навчання,

мотив навчальної діяльності, стійку якість особистості. Пізнавальний інтерес, на її думку, відбиває найбільш значущі сторони внутрішнього розвитку особистості і характеризується об'єктивними умовами виникнення і розвитку» [1, с. 190]. Учені (А. Боднар, Н. Макаренко) розглядають поняття «пізнавальний інтерес» як емоційно усвідомлену, вибіркочу спрямованість особистості, яка звернена до предмета й діяльності, пов'язаної з ним, що супроводжується внутрішнім задоволенням від результатів цієї діяльності [2, с. 33].

І. Гудим указує, що пізнавальний інтерес породжує активність, водночас підвищення активності зміцнює і поглиблює пізнавальний інтерес. Властивість активності як риси особистості складається з діяльності різного плану (пошукової, пізнавальної, дослідницької). Пізнавальна активність, знаходячи риси інтелектуального і емоційного відгуку на вирішення різних завдань навчання, стимулює у дитини бажання більш чуйно прислухатися і придивлятися до того, що відбувається навколо, шукати цікаві моменти в буденному житті, сприяє дослідницькій діяльності та розвитку дослідницьких здібностей [3, с. 26]. Мотивом дослідної поведінки дитини, за О. Под'яковим, є допитливість. Він зазначає, що вона близька до поняття «потреба в нових враженнях» [6, с. 5].

І. Товкач [8] також стверджує, що в дошкільному віці виявляється допитливість в ускладнених за формою дитячих запитаннях, які виникають не лише у зв'язку із сприйманням конкретних предметів і явищ, але й зумовлені попереднім досвідом. У дітей дошкільного віку зростає бажання міркувати, порівнювати, відгадувати загадки, розв'язувати задачі, головоломки, складати власні казки тощо. Активність дитини дошкільного віку дедалі частіше спричиняється її інтересами і потребами.

Отже, однією з базових, первинних форм пізнавального інтересу є зацікавленість дитини дошкільного віку. Цікавість є джерелом виникнення у неї допитливості. Пізнавальний інтерес проявляється в прагненні дитини пізнавати нове, виявити незрозуміле про якість, властивості предметів, явищ дійсності, прагненні досягнути сутність явищ, знайти між ними взаємозв'язки. Пізнавальний інтерес відрізняється від допитливості широтою захоплення об'єктів, глибиною, вибіркочістю, стійкістю. Здійснений теоретичний аналіз дозволив розглянути поняття «пізнавальний інтерес дошкільників» як своєрідну емоційну й усвідомлену спрямованість особистості на об'єкти реальної дійсності з метою їх пізнання.

Л. Лохвицька, досліджуючи процес розвитку пізнавальних інтересів у дітей, стверджує, що він визначається змістом навчально-ігрового середовища та пізнавальної діяльності дошкільників, їхньою активністю в здобутті інформації; доцільному поєднанні елементів відомого й невідомого; забезпеченні оптимального поєднання традиційних і нетрадиційних форм і

методів інтерпретивного і творчого спрямування; виявленням дитиною ініціативи, самостійності й творчості; активізацією та стимулюванням розумових і вольових зусиль під час розв'язання завдань і передбаченням різних варіантів пізнавального пошуку, регламентацією дитячої діяльності демократичним підходом щодо її організації, що досягається продуманим керівництвом з боку вихователя тощо [5, с. 10].

Сучасне суспільство характеризується глобальним процесом інформатизації, стрімким переходом на новий етап розвитку – інформаційне суспільство. У зв'язку з цим, серед основних стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні є створення системи освіти, зорієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з дітьми, починаючи з дошкільного віку. Про це зазначається у Базовому компоненті дошкільної освіти.

У дослідженні термін «інформаційно-комунікаційні технології» (*IKT*, від англ. *Information and communications technology, ICT*) розглядаємо як сукупність програмних, технічних, комп'ютерних і комунікаційних засобів, а також способів та методів їх застосування для забезпечення високої ефективності освітнього процесу, зокрема в дошкільному закладі освіти. У науковій літературі зустрічаються терміни, що пов'язані з інформаційно-комунікаційними технологіями, насамперед – це «комп'ютерні технології», оскільки комп'ютер входить до складу інформаційно-комунікаційних технологій. У цілому, під цими технологіями мають на увазі: персональні комп'ютери, мережу Інтернет, радіо і телепередачі, а також телефонний зв'язок.

А. Дворнікова [4] також стверджує, що задля розвитку пізнавального інтересу дітей дошкільного віку доречно використовувати інформаційно-комунікаційні технології. Авторка зазначає, що чимало дітей захоплюються комп'ютерними та телевізійними іграми, які приваблюють їх динамічними сюжетами, викликають різні почуття. Проте у зв'язку з активним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій виникають питання – як впливає цей дивовижний штучний інформаційний світ на фізичний та психічний стан дитини дошкільного віку.

Наголосимо на тому, що упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у роботу з дошкільниками, вимагає дотримання відповідних вимог, а саме: наявності банку спеціально розроблених електронних матеріалів (розвивальних комп'ютерних ігрових програм), телевізійних передач, пізнавальних мультфільмів, що відповідають віку дитини, наявності адрес онлайн-ігор, електронних бібліотек, що можливо використовувати у роботі з дітьми, а також наявності дидактичних та методичних матеріалів з використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітній роботі; заняття з використанням комп'ютерних ігрових програм проводяться тільки з дітьми старшої групи, у

спеціальному залі, два-три рази на тиждень, перша половина дня; час знаходження дитини за комп'ютером у 30-хвилинному занятті – середина заняття, між ввідною (підготовчою) і заключною частинами, діти проходять комп'ютерну гру в межах 10-15 хвилин, дотримуються правила один комп'ютер – одна дитина; для показу презентації, групових онлайн-ігор, відвідування електронних бібліотек, показу пізнавальних мультфільмів, телепередач тощо, використовується проектор та інтерактивна дошка; обов'язково проводити з дітьми профілактичні вправи після застосування у роботі з ними інформаційно-комунікаційних технологій.

На базі факультету дошкільної педагогіки та психології ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» здійснено підготовку майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі ДНЗ, у рамках навчальних дисциплін «Нові інформаційні технології в дошкільній освіті» та «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми». Відповідно до вимог освітньо-професійної підготовки за державними стандартами, по закінченню курсів, студенти повинні знати: форми, методи і прийоми організації роботи з дошкільниками засобами інформаційно-комунікаційних технологій; різновиди комп'ютерних ігор для дітей старшого дошкільного віку, їх характеристику та принципи побудови занять з їх використанням; критерії оцінювання ефективності розроблених комп'ютерних ігрових та навчально-розвивальних програм для дітей; медичні, гігієнічні і психолого-педагогічні вимоги безпечного використання комп'ютерної техніки у роботі з дошкільниками; вміти: застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології з метою організації ігрової та навчальної діяльності дітей та виховних заходів у дошкільному навчальному закладі; застосовувати навчально-пізнавальні програми та ігри в освітньому процесі дошкільного навчального закладу; аналізувати розроблені комп'ютерні ігрові та навчально-розвивальні програми для дітей дошкільного віку; використовувати комп'ютерне програмне забезпечення (Microsoft Office: Microsoft PowerPoint, Microsoft Publisher; Windows Movie Maker, Scratch, Windows Media Player, Opera, Internet Explorer) у роботі з дітьми тощо.

У рамках навчальних дисциплін студенти вчаться використовувати інформаційно-комунікаційні технології у роботі з дітьми, виконуючи індивідуальні науково-дослідні завдання, а саме: самостійно розробляють презентації, комп'ютерні ігри, робочі зошити, відеоролики для дітей дошкільного віку.

Отже, розглянемо більш докладніше процес підготовки майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема з метою розвитку пізнавального інтересу в дошкільників. Наприклад, студенти створюють банки комп'ютерних ігор, що можливо застосовувати в роботі з дітьми старшого

дошкільного віку. Наприклад: «Мишеняткова абетка», розробники: Г. Андрусів, Р. Грипа, М. Гульчевський та ін; голос мишенятка: Н. Крат (театр «І люди і ляльки»), тестери: Х. Грипа, В. Проц, М. Дячишин. Copyright (c) 2012 Impulsis Games. www.impulsis.com, сайт гри: <http://www.mousealphabet.com/ua/>; «Дора у пошуках пригод», розробник: Atari, видавництво: ООО «Акелла»; «Як дружили вовк і заєць», видавництво: «Сорока-Білобока»; «Розвивайка» для дитячого садка, видавництво: ТОВ «Русобіт-Паблішинг», «У дитячий садок із Кроликом», видавництво: ТОВ «Навігатор» тощо.

Зазначимо, що у процесі проходження комп'ютерних ігор старші дошкільники вчаться називати різні об'єкти та їх частини, виділяти характерні ознаки, властивості, якості, виокремлювати ознаки схожості в об'єктах, об'єднувати об'єкти за групами, встановлювати залежності поміж об'єктами тощо, все це стимулює їхній пізнавальний інтерес. Під час гри дітей за комп'ютером необхідно звертати увагу на емоційне ставлення дітей до комп'ютера, надання ними переваги різним комп'ютерним іграм, усвідомлення ними сенсу комп'ютерної гри, інтересу до гри, успішність виконання і завершення комп'ютерної гри, перенесення досвіду, отриманого у процесі комп'ютерної гри на інші види діяльності тощо.

У груповій роботі з дітьми можливо також використовувати онлайн-ігри (з англ. online – на зв'язку) – комп'ютерні ігри, що потребують постійного зв'язку з мережею Інтернет, наприклад: онлайн-гра: «Маша і Ведмідь: Підготовка до школи» (для дітей старшого дошкільного віку), сайт гри: <http://mult-games.com.ua/igri-masha-i-medved/425-igra-masha-i-medved-v-sshkole.html>; онлайн-ігри: «Математика для дошкільнят», сайт онлайн-платформи:

<https://www.learning.ua/matematyka/doshkilniata>; онлайн-гра «Юний композитор» (для дітей старшого дошкільного віку), сайт гри: <https://pustunchik.ua/ua/games/logical/Unyj-kompozytor>. Комп'ютерні онлайн-ігри доречно використовувати під час різних занять (демонструвати їх дітям за допомогою мережі Інтернет, проектора на інтерактивній дошці). Вони допомагають дітям краще засвоїти навчальний матеріал. Під час проходження он-лайн-ігор у дітей розвиваються позитивні емоційні реакції, що сприяє розвитку психічних процесів, пізнавального інтересу і стимулює прагнення досягати поставленої мети.

Під час підготовки студентів навчаємо їх самостійно створювати комп'ютерні ігри для дітей старшого дошкільного віку за допомогою програми Scratch. Студенти розробляють скретч-проекти за такими темами: «Про себе треба знати, про себе треба дбати», «Предметний світ», «Україна – рідний край», «Світ живої і неживої природи», «Часові уявлення», «Світ мистецтва», «Природа космосу», «У світі казок», «Скарбничка моралі» тощо.

Одним з популярних засобів групової роботи з дітьми є мультимедійна презентація, яку

розглядають як логічно пов'язану послідовність слайдів, об'єднану однією тематикою і загальним принципом оформлення. З її допомогою вихователь може продемонструвати матеріал з теми, яка вивчається, урізноманітнюючи методи подання навчальної інформації. Наведемо приклад презентації, що розробила студентка факультету дошкільної педагогіки та психології Вікторія З. Вона застосовувала її у роботі з дітьми старшого дошкільного віку під час проходження педагогічної практики на базі дошкільного навчального закладу «Знайко» (м. Одеси). Мета презентації: поглибити уявлення дітей старшого дошкільного віку про книжку та її призначення, розвивати пізнавальну активність, пам'ять, мислення і увагу, виховувати у дітей бережливе ставлення до природи та книжки. Матеріали: під час презентації була використана телевізійна передача «По секрету всьому світу» – тема «Книжки», рік випуску 2010. Головні герої: лялькові персонажі вовк Зубок і сова тітонька Матильда.

Презентація відповідно до ходу заняття: на першому слайді сюрпризний момент – перед дітьми з'являється зображення ігрових персонажів – дівчинки Дори та її друга мавпеня Чобітка. Дора розповідає, що дуже полюбає читати книжки з казками, проте вона вже прочитала усі казки вдома, а де брати інші книжки – не знає. Отже, Дора, пропонує дітям дізнатися, звідки беруться книжки. Другий слайд – Дора разом з Чобітком пригадують, що книжки роблять з паперу, а папір роблять з дерев, що ростуть у лісі. Вона пропонує дітям разом вирушити у подорож до лісу. Третій слайд – Дора просить допомоги, діти поміж різних малюнків (ліс, пустеля, гори), повинні обрати малюнок із зображенням лісу. Четвертий слайд – Дора і мавпеня Чобіток потрапляють до лісу, де вони бачать багато дерев, Дора пропонує дітям серед різних дерев, обрати дерева, що ростуть у лісі (яблуна, груша, персик, дуб, береза, сосна, ялинка). П'ятий слайд – діти разом з Дорою повинні знайти серед людей різних професій – Лісоруба. Наступні два слайди – Лісоруб просить допомоги у дітей, Лисеня-шахрай сховав його інструменти, діти повинні їх відшукати. Восьмий слайд – мавпеня Чобіток розповідає дітям, що спилані дерева відвозять до фабрики, де на спеціальних машинах, переробляють деревину на папір. Дев'ятий і десятий слайди – з'являються зображення людей різних професій (письменник, кухар, лікар, фермер, художник), діти повинні обрати людей, які пишуть у книжках оповідання, казки, вірші та малюють ілюстрації до них. Наступний слайд – впливає зображення типографії. Дора розповідає, що написаний і проілюстрований текст відвозять до типографії, де створюють книжки. Вони разом з мавпеням Чобітком просять провести вовка Зубка ім екскурсію по типографії (перегляд телевізійної передачі «По секрету всьому світу»). Далі – Дора розповідає, що книжки надалі потрапляють до магазинів або бібліотек. Дора просить дітей допомогти їй обрати поміж кількох казок, її улюблену казку – про Козу-дерезу. По закінченні – Дора і мавпеня Чобіток прощаються з дітьми, дякують їм за допомогу.

Одним із шляхів стимулювання пізнавального інтересу в дітей є читання їм казок та проведення бесід за ілюстраціями до них. В. Сухомлинський писав, що «завдяки казці, дитина пізнає світ не лише розумом, а й серцем» [7, с. 176]. Використовуючи проектор, інтерактивну дошку, комп'ютер, мережу Інтернет можливо увійти на сайт електронних бібліотек і прочитати дітям казки. Одним із завдань для студентів є створення списків електронних адрес сайтів і порталів, на яких розміщені цікаві пізнавальні матеріали для дітей. Наприклад, сайт «Читанка» (адреса: <http://chytanka.com.ua>), на якому подані: казки, оповідання, вірші для дітей; сайт «Укрмульти», завдяки якому можливо переглянути мультфільми за мотивами українських народних казок: «Котик і Півник» (сайт «Укрмульти»: <http://ukrmult.pingv.in.ua/kotyk-ta-pivnyk/>), «Рукавичка» (сайт «Укрмульти»: <http://ukrmult.pingv.in.ua/rukavychka/>) тощо.

Натомість відомо, що для дошкільників створені також спеціальні навчально-пізнавальні мультфільми, наприклад з циклу «Вперед, Дієго! Вперед!»; «Дора мандрівниця» тощо. Важливо підкреслити інтерактивне подання матеріалів у цих мультфільмах дітям, а саме: Дора та Дієго з екранів звертаються до дітей, цікавляться їхньою думкою, вони можуть попросити їх що-небудь зробити (відповісти на запитання, повторити назву предмета англійською мовою, пострибати, підтягнутися, або поглянути і знайти щось на екрані тощо). Електронні адреси доступу до пізнавальних мультфільмів: [http://traffilm.net/board/multfilmi/vpered_diego_vpered_v_si_seriji/13-1-0-324.:](http://traffilm.net/board/multfilmi/vpered_diego_vpered_v_si_seriji/13-1-0-324.)

[http://traffilm.net/board/multfilmi/multfilm_dora_mandrivnicja/13-1-0-515.](http://traffilm.net/board/multfilmi/multfilm_dora_mandrivnicja/13-1-0-515) За допомогою програми Windows Movie Maker навчали майбутніх вихователів самостійно створювати навчально-пізнавальні відеоролики для дошкільників.

В індивідуальній та груповій роботі з дітьми можливо застосовувати робочі зошити, які містять цікаві завдання з різних навчальних предметів, що спрямовані на підготовку руки дитини до письма, розширення словникового запасу, розвиток логічного мислення, творчих здібностей тощо. У рамках навчальної дисципліни «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми» навчали майбутніх вихователів створювати їх за допомогою комп'ютерної програми Microsoft Publisher.

Таким чином, пізнавальний інтерес, як важливе особистісне утворення, завжди у центрі уваги вихователів. Сьогодні він розглядається як рушійна сила активізації пізнання, розвитку пізнавальної самостійності, творчості дітей, оскільки йдеться про підготовку дітей до подальшого навчання в школі. Пізнавальний інтерес у дітей дошкільного віку характеризується нестійкістю і під час навчальної діяльності поступово знижується. За таких обставин доречно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють активізації дитячого пізнання, адже діти з інтересом грають у різноманітні комп'ютерні ігри, переглядають презентації, мультфільми, пізнавальні телепередачі тощо. Це призводить до засвоєння дітьми предметних знань, розвитку в них творчої активності та мотивації до

процесу пізнання. Подальше дослідження убачаємо в інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому розробці методичних рекомендацій з використання процесі дошкільного навчального закладу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бібік Н. М. Формування пізнавальних інтересів: [монографія] / Н. М. Бібік. – К.: Ін-т педагогіки АПН України, 1998. – 199 с.
2. Боднар А. Я. Шляхи формування пізнавального інтересу особистості в процесі професійного самовизначення / А. Я. Боднар, Н. Г. Макаренко // Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Наукові записки. – 2014. – Т. 162. – С. 32.–37.
3. Гудим І. Розвиток пізнавальних інтересів і здібностей дошкільників із порушеннями зору / І. Гудим // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2014. – № 4. – С. 24–30.
4. Дворнікова А. Теоретичні засади застосування інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку пізнавального інтересу дошкільників [Електронний ресурс] / А. Дворнікова. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi>
5. Лохвиська Л. В. Формування пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в навчально-ігровому середовищі: автор. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / Л. В. Лохвиська. – К., 2000. – 20 с.
6. Поддьяков А. Н. Исследовательское поведение. Стратегии познания, помощь, противодействие, конфликт: [монография] / А. Н. Поддьяков. – М.: Эребус, 2006. – 434 с.
7. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5-ти т. – К.: Рад. шк., 1977. – Т. 3. – С. 7–278.
8. Товкач І. Пізнавальний інтерес старшого дошкільника як один з вагомих мотиваційних тенденцій навчальної діяльності [Електронний ресурс] / І. Товкач. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vird/2010_9/21.pdf

*Викторія Владимировна Нестеренко,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної педагогіки,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный
педагогический университет имени К.Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина*

*Ирина Константиновна Мардарова,
кандидат педагогіческих наук,
старший преподаватель кафедры дошкільної педагогіки,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный
педагогический университет имени К.Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина*

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО ИНТЕРЕСА У ДОШКОЛЬНИКОВ СРЕДСТВАМИ ИКТ

В статье проанализированы взгляды ученых по проблеме развития познавательного интереса у детей дошкольного возраста. Поскольку интерес является необходимым условием организации учебно-познавательной деятельности, развития у детей познавательных способностей, инициативности, воспитания стремления постичь сущность явлений, укрепления умений и навыков, самостоятельно усваивать и осмысливать учебный материал и т.д. При благоприятных условиях интерес, выступая средством живого познания, впоследствии трансформируется в стойкую черту характера, что так необходима в последующем школьном обучении. Преодоление трудностей, связанных с нестойкостью у детей дошкольного возраста познавательного интереса, требует от воспитателей модернизации образовательного процесса и, следовательно, поиска и применения новейших технологий обучения. Важным условием такого обновления является внедрение в педагогический процесс современного дошкольного образовательного учреждения информационно-коммуникационных технологий. Поскольку, они являются достаточно действенным средством развития познавательного интереса, положительно влияя на развитие личных черт характера детей, стимулируют их к активной самостоятельной познавательной деятельности.

Цель статьи: рассмотрение возможностей и способов применения воспитателями информационно-коммуникационных технологий с целью развития познавательного интереса у детей дошкольного возраста.

Автором проанализированы различные подходы ученых к проблеме трактовки феномена познавательного интереса: как средство обучения, мотив учебной деятельности, стойкое качество личности. Рассмотрено, что познавательные интересы в дошкольном возрасте характеризуются познавательной активностью, направленностью, стремлением самостоятельно решать проблемные вопросы, познавательные задания, стремлением к исследованию, установлению причинно-следственных связей. Основой познавательного интереса дошкольника является эмоциональное отношение, которое выражается в позитивном отношении к объекту

інтереса. Зарождаясь в виде емоціональної заінтересованності, он поступенно переходить в любознательність, и дальше в потребу дослідити об'єкт пізнання.

Обоснована цілесобразність використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку пізнавального інтереса у дітей в умовах дошкільного освітнього закладу. Розглянуто процес підготовки майбутніх вихователів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в роботі з дітьми в рамках навчальних курсів «Нові інформаційні технології в дошкільній освіті» і «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми». Приведено приклади використання інформаційно-комунікаційних технологій в роботі з дошкільниками (комп'ютерні ігри, презентації, телевізійні передачі, пізнавальні мультфільми і т.д.). Розглянуто вимоги до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в педагогічний процес дошкільного освітнього закладу.

Ключеві слова: пізнавальний інтерес, діти дошкільного віку, майбутні вихователі, інформаційно-комунікаційні технології.

Viktoriia Volodymyrivna Nesterenko,
Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor,
Department of Preschool Pedagogy,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky»,
26, Staroportofrankivska Str., Odessa, Ukraine

Iryna Mardarova,
PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), Senior Lecturer,
Department of Preschool Pedagogy,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky»,
26, Staroportofrankivska Str., Odessa, Ukraine

SOME FEATURES OF THE DEVELOPMENT PRESCHOOLERS' COGNITIVE INTEREST BY MEANS OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Some views of scientists on the development of preschool children's cognitive interest are analysed in the article. Interest is a prerequisite for the organization of educational and cognitive activity, the development of children's cognitive abilities and initiative, the breeding of their desire to comprehend the essence of phenomena, the strengthening of their skills to learn and comprehend the learning material, etc. Under favourable conditions, interest, acting as a means of living cognition, is subsequently transformed into a firm trait of character which is so necessary in further schooling. To overcome the difficulties associated with instability of preschool aged children's cognitive interest requires that educators should modernize the educational process and, consequently, search for and apply the latest learning technologies. An important condition for such an update is the introduction of information and communication technologies into the pedagogical process of a modern pre-school educational institution. Since they are sufficiently effective means of developing cognitive interest, positively influencing the development of children's personal traits, they stimulate them to an active independent cognitive activity.

The aim of the article is to consider the possibilities and methods of using information and communication technologies by educators for the purpose of developing preschool children's cognitive interest.

The authors analyze different approaches of scientists to the problem of interpreting the phenomenon of cognitive interest: as a means of teaching, the motive of the learning activity, a stable quality of personality. It is considered that cognitive interests at the preschool age are characterized by the cognitive activity, orientation, aspiration to solve problems and cognitive tasks independently, intention to research, to establish cause-effect relationships.

The basis of the preschooler's cognitive interest is the emotional attitude which is expressed in a positive attitude to the object of interest. Being nascent in the form of emotional interest, it gradually turns into curiosity, and further into the need to explore the object of knowledge.

The expediency of using information and communication technologies for the purpose of developing children's cognitive interest under conditions of a pre-school educational institution is substantiated. The process of training future educators in using information and communication technologies while working with children in the framework of the academic courses «New information technologies in preschool education» and «Computer technologies in working with children» is considered. Some examples of how to use information and communication technologies in work with preschool children are given (computer games, presentations, television programs, educative cartoons, etc.). The requirements for the introduction of information and communication technologies into the pedagogical process of preschool educational institutions are considered.

Key words: cognitive interest, preschool children, future educators, information and communication technologies.

Подано до редакції: 1.09.2017 р.

Рекомендовано до друку: 14.09.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Богуш